

ΑΠ 1/2017 Πλήρης Ολομέλεια (Συμβ)

Πρόεδρος: Βασιλική Θάνου-Χριστοφίλου.
 Εισηγητής: Ιωάννης Μπαλιτσάρης, Αρεόπαγίτης.
 Αντεισαγγελέας: Ξένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου.

Η άσκηση αναίρεσης υπέρ του νόμου από τον Εισαγγελέα ΑΠ δεν αποτελεί γνήσιο ένδικο μέσο, αλλά ιδιόρρυθμη προσφυγή, η οποία σκοπό έχει την άρση νομικών σφαλμάτων, τα οποία καθιστούν ελαττωματικό το προσβαλλόμενο βούλευμα. Τέτοια υπέρ του νόμου αναίρεση είναι παραδεκτή για οποιοδήποτε νομικό σφάλμα του βουλεύματος, ανεξάρτητα από το αν το σφάλμα έχει ή όχι επιρροή και επί του διατακτικού.

Η πρόταση της απόλυτης ακυρότητας για πράξεις της προδικασίας πρέπει να γίνεται μέχρι την αμετάκλητη παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, διαφορετικά καλύπτεται, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να ληφθεί υπόψη ούτε αυτεπαγγέλτως αρμόδιο για την κήρυξη ή μη της ακυρότητας αυτής είναι το δικαστικό συμβούλιο μέχρι την αμετάκλητη παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, οπότε αυτό απεκδύεται από κάθε δικαιοδοσία επί της υποθέσεως.

Η παράλειψη γνωστοποίησης των ονομάτων των διορισθέντων πραγματογνωμόνων στον κατηγορούμενο, αναγόμενη στην υπεράσπισή του και την άσκηση των συναφών δικαιωμάτων του, επιφέρει, κατ' άρθρ. 171 § 1 περ. Δ' ΚΠΔ, απόλυτη ακυρότητα. Με τη διάταξη του άρθρ. 200Α ΚΠΔ εισήχθη στην ελληνική ποινική νομοθεσία η εξέταση του DNA ως ένα είδος πραγματογνωμοσύνης, που ήδη, εφόσον διαταχθεί αρμοδίως, είναι υποχρεωτική, υπό την έννοια ότι δεν απαιτείται πλέον η συναίνεση του εξεταζομένου για τη διενέργειά της. Η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρ. 204-208 ΚΠΔ, υπό τις εξαιρέσεις των άρθρ. 204 § 2 και 187 ΚΠΔ, αφορά τόσο τη λήψη του γενετικού υλικού, όσο και την ανάλυση αυτού. Τόσο η πράξη της λήψης του γενετικού υλικού, όσο και εκείνη της ανάλυσης DNA αυτού αποτελούν αναγκαίες μερικότερες πράξεις της ανακριτικής πράξης της πραγματογνωμοσύνης για την ανάλυση DNA. Κατά λογική αναγκαιότητα, η έγκυρη διενέργεια της δεύτερης (ανάλυση DNA) και το ασφαλές αποτέλεσμα αυτής προϋπο-

θέτει την έγκυρη διενέργεια της πρώτης (λήψης του γενετικού υλικού από τον κατηγορούμενο). Έτσι, επιβάλλεται η έγγραφη γνωστοποίηση της διενέργειας τέτοιας πραγματογνωμοσύνης από εκείνον που τη διέταξε, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος διάδικος, κατ' ενάσκηση του σχετικού υπερασπιστικού δικαιώματός του, να διορίσει τεχνικό σύμβουλο.

Νόμιμα, σύμφωνα με το άρθρο 23 §§ 1 εδ. β' και 2 στοιχ. α' του ν. 1756/1988 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάσταση Δικαστικών Λειτουργιών», όπως οι παράγραφοι αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους από την § 1 του άρθρου 16 του ν. 2331/1995, εισάγεται στην πλήρη Ποινική Ολομέλεια του Αρείου Πάγου (εν συμβουλίο) η υπ' αριθ. ...2015 αίτηση της Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου για αναίρεση υπέρ του νόμου του υπ' αριθ. 2595/2015 βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών, το οποίο, για τους αναφερόμενους σ' αυτό λόγους, διέταξε αφ' ενός μεν την ακύρωση της ανακριτικής πράξεως της λήψεως, από κατηγορούμενο για αξιόποινες πράξεις σε βαθμό κακουργήματος, βιολογικού υλικού για τον προσδιορισμό γενετικού τύπου - εξέταση DNA, η οποία διατάχθηκε και έλαβε χώρα, στα πλαίσια διενεργούμενης κυρίας ανακρίσεως, αφ' ετέρου δε (διέταξε) την καταστροφή του ληφθέντος δείγματος βιολογικού υλικού του κατηγορουμένου και την επανάληψη της λήψεως βιολογικού υλικού για τον προσδιορισμό γενετικού τύπου - εξέταση DNA.

Από τις διατάξεις των άρθρων 483 § 3 εδ. β' και 484 του ΚΠΔ, όπως ήδη ισχύουν, προκύπτει, ότι μετά την πάροδο της προθεσμίας που ορίζεται από το άρθρο 479 εδ. β' του αυτού Κωδικός, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ασκήσει αναίρεση κατά του βουλεύματος υπέρ του νόμου όχι μόνον για τους αναφερόμενους στο άρθρο 484 λόγους, αλλά και για οποιαδήποτε παράβαση των διατάξεων, που αφορούν την προδικασία χωρίς να βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων. Η υπό του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου υπέρ του νόμου ασκούμενη αίτηση αναιρέσεως, δεν αποτελεί γνήσιο ένδικο μέσο, αλλά ιδιόρρυθμη προσφυγή, η οποία σκοπό έχει την άρση νομικών σφαλμάτων, τα οποία καθιστούν ελαττωματικό το προσβαλλόμενο βούλευμα, προκειμένου να μη παραμείνει αυτό εσαεί ως επικίνδυνο προηγούμενο, δυνάμενο να κλονίσει την

πεποίθηση της κοινωνίας περί της αληθούς εννοίας και της ισχύος των νόμων. Ως εκ τούτου η τοιαύτη υπέρ του νόμου αίτηση αναιρέσεως είναι παραδεκτή για οποιοδήποτε νομικό σφάλμα του βουλεύματος, όντος αδιάφορου αν το σφάλμα έχει ή όχι επιρροή και επί του διατακτικού, πολλώ μάλλον καθ' όσον με την αναίρεση αυτή δεν βλάπτονται τα δικαιώματα των διαδίκων (ΟΛΑΠ 427/1986, 827/1984, 444/1981, αποφανθείσες ομοίως κατ' εφαρμογή των, ταυτοσήμων προς τις ανωτέρω, διατάξεων των άρθρων 505 § 2 εδ. β' και 510). Στην προκειμένη περίπτωση, η αναίρεση ζητείται για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των δικονομικών διατάξεων των άρθρων 183 και 200Α του ΚΠΔ, που εφαρμόστησαν από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών, που εξέδωσε το ανααιρεσιβαλλόμενο βούλευμα και αφορούν την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και τα δικαιώματα, που παρέχονται σε αυτόν κατά την προδικασία, από τον Νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα. Η κρινόμενη αυτή αίτηση έχει ασκηθεί νομότυπα, κατά τα άρθρα 483 § 3 εδ. β', όπως η § 3 αντικαταστάθηκε από την § 2 του άρθρου 25 του ν. 3904/23.12.2010, 484 § 1 περ. β' και 485 § 1 του ΚΠΔ, είναι παραδεκτή και πρέπει να ερευνηθεί κατ' ουσίαν.

Κατά το άρθρο 171 § 1 στοιχ. δ' του ΚΠΔ, απόλυτη ακυρότητα, που λαμβάνεται και αυτεπαγγέλτως υπ' όψη από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στον Άρειο Πάγο ακόμη, προκαλείται αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις, που καθορίζουν την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων, που του παρέχονται στις περιπτώσεις και με τις διατυπώσεις, που επιβάλλει ο νόμος. Κατά δε το άρθρο 173 § 2 ίδιου Κώδικος, από τις απόλυτες ακυρότητες, που μνημονεύονται στο άρθρο 171, όσες αναφέρονται σε πράξεις της προδικασίας μπορεί να προτείνονται έως ότου γίνει αμετάκλητη η παραπομπή στο ακροατήριο, ενώ κατά το επόμενο άρθρο 174 § 1 ακυρότητα, που δεν προτάθηκε σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο καλύπτεται. Η ακυρότητα μιας πράξεως, κατά το άρθρο 175 του ΚΠΔ καθιστά άκυρες και τις εξαρτημένες από αυτήν μεταγενέστερες πράξεις της ποινικής διαδικασίας, ο δε δικαστής μπορεί να κηρύξει άκυρες και πράξεις σύγχρονες ή μεταγενέστερες, μόνον όταν είναι συναφείς με εκείνη που ακυ-

ρώθηκε. Περαιτέρω, κατά μεν την § 1 του άρθρου 176 του αυτού ΚΠΔ, αρμόδιο να κηρύξει την ακυρότητα των πράξεων της προδικασίας είναι το δικαστικό συμβούλιο, ενώ των πράξεων της διαδικασίας στο ακροατήριο και της κυρίας και της προπαρασκευαστικής, το δικαστήριο, που αναλαμβάνει την εκδίκαση της κατηγορίας. Κατά δε την § 2 εδ. α' αυτού (άρθρου 176 ΚΠΔ) το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο διατάσσει την επανάληψη των άκυρων πράξεων, αν το κρίνει αναγκαίο και εφικτό. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών συνάγεται, το μεν, ότι η πρόταση της απόλυτου ακυρότητας για πράξεις της προδικασίας πρέπει να γίνεται μέχρι την αμετάκλητη παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, διαφορετικά καλύπτεται, με αποτέλεσμα να μη μπορεί να ληφθεί υπόψη ούτε αυτεπαγγέλτως, το δε, ότι αρμόδιο για την κήρυξη ή μη της ακυρότητας αυτής είναι το δικαστικό συμβούλιο μέχρι την αμετάκλητη παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, οπότε αυτό απεκδύεται από κάθε δικαιοδοσία επί της υποθέσεως.

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 192 του ΚΠΔ, εκείνος που διόρισε τους πραγματογνώμονες πρέπει να ανακοινώσει ταυτόχρονα τα ονοματεπώνυμά τους στον εισαγγελέα και στους διαδίκους, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο (όπως όταν ο διάδικος είναι αγνώστου διαμονής ή διαμένει στην αλλοδαπή, χωρίς να έχει διορίσει αντίκλητο του), ή αν συντρέχει περίπτωση που επιβάλλεται ή άμεση ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, καθώς και στην περίπτωση του άρθρου 187 του ίδιου Κώδικα, που αναφέρεται σε εξαιρετικά-επείγουσες περιπτώσεις της προκαταρκτικής πραγματογνωμοσύνης, όταν δεν είναι δυνατό να διοριστεί τακτικός πραγματογνώμονας. Η γνωστοποίηση αυτή απαιτείται για να μπορέσει ο διάδικος, κατά τους ορισμούς των άρθρων 191 και 192 του ΚΠΔ, να ασκήσει το δικαίωμα εξαιρέσεως του πραγματογνώμονος και επί πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 204 § 1 του αυτού Κώδικος, να προβεί στον διορισμό τεχνικού συμβούλου. Η παράλειψη της γνωστοποίησεως αυτής στον κατηγορούμενο, αναγόμενη στην υπεράσπισή του και στην άσκηση των συναφών δικαιωμάτων του, που του παρέχονται από το νόμο, επιφέρει, κατά το άρθρο 171 § 1 περ. Δ' του ΚΠΔ, απόλυτη ακυρότητα, που ιδρύει λόγο αναιρέσεως του βουλεύματος ή της αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 484 § 1 περ. α' ή 510 § 1 περ. Α' του ΚΠΔ, αναλόγως.

Εξ άλλου, με το άρθρο 200Α του ΚΠΔ, που προστέθηκε με το άρθρ. 5 του ν. 2928/2001 (ΦΕΚ Α 141/27.6.2001), τροποποιήθηκε στην συνέχεια με τα άρθρα 42 § 3 του ν. 3251/2004 (ΦΕΚ Α 127/9.7.2004), 12 § 3 εδ. α', β' και γ' του ν. 3783/2009 (ΦΕΚ Α 136/7.8.2009), 7 § 1 του ν. 4274/2015 (ΦΕΚ Α 147/14.7.2014) και 19 §§ 1, 2 και 3 του ν. 4322/2015 (ΦΕΚ Α 42/27.4.2015) και ίσχυε κατά την 2.6.2015, που εκδόθηκε η υπ' αριθ. ... διάταξη του 33ου Τακτικού Ανακριτή Πλημμελειοδικών Αθηνών, με την οποίαν διατάχθηκε και έλαβε χώρα, κατά την αυτή ημερομηνία, η ακυρωθείσα με το αναιρεσιβαλλόμενο βούλευμα ανακριτική πράξη της λήψεως γενετικού υλικού, ορίζεται ότι: «1. Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα ή πλημμέλημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, οι δικωτικές αρχές λαμβάνουν υποχρεωτικά γενετικό υλικό για ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (Deoxyribonucleic Acid -DNA) προκειμένου να διαπιστωθεί η ταυτότητα του δράστη του εγκλήματος αυτού. Τη λήψη γενετικού υλικού από τον ίδιο τον κατηγορούμενο διατάσσει ο αρμόδιος εισαγγελέας ή ανακριτής και πρέπει να διεξάγεται με απόλυτο σεβασμό στην αξιοπρέπειά του. Σε περίπτωση λήψης γενετικού υλικού από απόκρυφα μέρη του σώματος είναι υποχρεωτική η παρουσία εισαγγελικού λειτουργού. Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του DNA του δικαιούται να ζητήσει και ο ίδιος ο κατηγορούμενος για την υπεράσπισή του. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. 2. Αν η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάλυση αποβεί θετική, το πόρισμά της κοινοποιείται στο πρόσωπο από το οποίο προέρχεται το γενετικό υλικό. Αυτό έχει δικαίωμα να ζητήσει επανάληψη της ανάλυσης, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 204 έως 208. Το δικαίωμα επανάληψης της ανάλυσης έχει και ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας σε κάθε περίπτωση. Μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης το γενετικό υλικό καταστρέφεται αμέσως, ενώ τα γενετικά αποτυπώματα του προσώπου, στο οποίο αποδίδεται η πράξη, τηρούνται σε ειδικό αρχείο γενετικών τύπων που συνιστάται και λειτουργεί στη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, εποπτευόμενο από τον εισαγγελικό λειτουργό του

άρθρου 4 του ν. 2265/1994, μέχρι την έκδοση αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή θέσεως της υπόθεσης στο αρχείο κατ' άρθρο 43 §§ 2 και 3, εκτός αν η σύγκρισή τους με αταυτοποιήτα όμοια αποτυπώματα, που τηρούνται στο ίδιο αρχείο, αποβεί θετική, οπότε η τήρησή τους παρατείνεται μέχρι την αμετάκλητη αθώωση των προσώπων που αφορούν οι οικείες υποθέσεις. Τα στοιχεία αυτά τηρούνται για την αξιοποίηση στη διερεύνηση και εξιχνίαση άλλων εγκλημάτων που προβλέπονται στην § 1 και καταστρέφονται σε κάθε περίπτωση μετά το θάνατο του προσώπου που αφορούν. Η λειτουργία του αρχείου εποπτεύεται από αντεισαγγελέα ή εισαγγελέα εφετών, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, κατά τις κείμενες διατάξεις, με θητεία δύο (2) ετών. 3. Η κατά την § 2 καταστροφή του γενετικού υλικού και των γενετικών αποτυπωμάτων γίνεται παρουσία του δικαστικού λειτουργού που εποπτεύει το αρχείο. Στην καταστροφή καλείται να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό σύμβουλο το πρόσωπο από το οποίο λήφθηκε το γενετικό υλικό. 4. Όλα τα κρατικά και πανεπιστημιακά εργαστήρια, που διεξάγουν αναλύσεις DNA στο πλαίσιο πραγματογνωμοσύνης κατόπιν παραγγελιών δικαστικών ή ανακριτικών αρχών, κοινοποιούν τα πορίσματα των αναλύσεών τους στο ειδικό αρχείο δεδομένων γενετικών τύπων της § 2».

Με την διάταξη αυτή, κατά την αιτιολογική έκθεση του εισαγωγικού της ν. 2928/2001, εισήχθη στην ελληνική ποινική νομοθεσία η εξέταση του DNA ως ένα είδος πραγματογνωμοσύνης, που ήδη, εφ' όσον διαταχθεί αρμοδίως, είναι υποχρεωτική κατά την ρύθμιση του άρθρου 183 του ΚΠΔ, υπό την έννοια ότι δεν απαιτείται πλέον η συναίνεση του εξεταζόμενου για την διενέργειά της. Πριν από την, ως άνω, αντικατάστασή της από το άρθρο 19 § 1 του ν. 4322/2015, η ισχύς του οποίου, κατά το άρθρο 21 του νόμου αυτού, άρχισε, από την δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 27.4.2015 (ΦΕΚ Α 42/27.4.2015), με την πρώτη παράγραφο της διατάξεως του άρθρου αυτού (200Α του ΚΠΔ), όπως ίσχυε μετά τις τροποποιήσεις της με τα άρθρα 42 § 3 του ν. 3251/2004 και 12 § 3 εδ. α' του ν. 3783/2009, οριζόταν ότι: «1. Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών, οι δικωτικές αρχές λαμβάνουν υποχρεωτικά γενετικό υλικό για ανά-

λωση του δεοξυριβονουκλείκου οξέος (Deoxyribonucleic Acid - DNA) προς το σκοπό της διαπίστωσης της ταυτότητας του δράστη του εγκλήματος αυτού. Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του D.N.A. του κατηγορουμένου δικαιούται να ζητήσει ο ίδιος για την υπεράσπισή του».

Από την αντιπαραβολή των διατάξεων αυτών προκύπτει, εκτός άλλων, ότι με την ισχύουσα από 27.4.2015 νέα διάταξη της § 1 του ως άνω άρθρου 200Α του ΚΠΔ, το πρώτον ρητώς ορίζεται, ότι «εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208» του ΚΠΔ, με τις οποίες προβλέπονται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διορισμού των τεχνικών συμβούλων όταν διατάσσεται πραγματογνωμοσύνη κατά το άρθρο 200Α του ΚΠΔ, στα πλαίσια ανακρίσεως για πλημμέλημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους ή για κακούργημα. Ως δε σαφώς συνάγεται από την γραμματική διατύπωση της διατάξεως αυτής (της § 1) η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 204 έως 208 του ΚΠΔ, υπό τις εξαιρέσεις βεβαίως των άρθρων 204 § 2 και 187 του ΚΠΔ, αφορά τόσο την λήψη του γενετικού υλικού, όσον και στην ανάλυση αυτού, αφού δεν γίνεται διάκριση ως προς την εφαρμογή τους στην μια ή στην άλλη περίπτωση. η εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 204 έως 208 του ΚΠΔ, υπό τις εξαιρέσεις βεβαίως των άρθρων 204 § 2 και 187 του ΚΠΔ, αφορά τόσο την λήψη του γενετικού υλικού, όσον και στην ανάλυση αυτού, αφού δεν γίνεται διάκριση ως προς την εφαρμογή τους στην μια ή στην άλλη περίπτωση.

Υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορούν και οι εξής λόγοι, που προκύπτουν από τον σκοπό θεσπίσεως των προαναφερομένων διατάξεων: 1) Τόσον η πράξη της λήψεως του γενετικού υλικού, όσον και εκείνη της αναλύσεως DNA αυτού, αποτελούν αναγκαίες μερικότερες πράξεις της ανακριτικής πράξεως της πραγματογνωμοσύνης για την ανάλυση DNA, από το σύνολο των επ' αυτής εφαρμοστέων διατάξεων και διέπονται. Και τούτο γιατί, κατά λογικήν αναγκαιότητα, η έγκυρη διενέργεια της δεύτερης (αναλύσεως DNA) και το ασφαλές αποτέλεσμα αυτής, προϋποθέτει την έγκυρη διενέργεια της πρώτης (λήψεως του γενετικού υλικού από τον κατηγορούμενο), τόσο κατά τους κανόνες της επιστήμης, όσον και κατά τους κανόνες, που ορίζει ο ΚΠΔ για την

διεξαγωγή της (πραγματογνωμοσύνης αυτής), ώστε το λαμβανόμενο γενετικό υλικό να είναι κατάλληλο για την επακολουθούσα ανάλυσή του και έτσι να προκύπτει ασφαλής διάγνωση, ότι τα εκ της αναλύσεως προκύπτοντα γενετικά αποτυπώματα ανήκουν στο πρόσωπο από το οποίο ελήφθη το αναλυθέν γενετικό υλικό. Τούτο σε συνδυασμό με την ιδιότητα του τεχνικού συμβούλου, προσφωώς, χαρακτηριζόμενου ως τεχνικού συνηγόρου του διαδίκου, ο οποίος δι' αυτού μετέχει στην ενέργεια και στον έλεγχο της πραγματογνωμοσύνης, επιβάλλει την έγγραφη γνωστοποίηση της διενεργείας της τοιαύτης πραγματογνωμοσύνης από εκείνον που την διέταξε, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος διάδικος, κατ' ενάσκηση του σχετικού υπερασπιστικού, κατά τις διατάξεις, που προαναφέρονται, δικαιωμάτων του να διορίσει τεχνικό σύμβουλο, ο οποίος, παρόλο βεβαίως που δεν έχει ενεργό δράση στην διεξαγωγή της, να μπορεί να κάνει υποδείξεις προς τον πραγματογνώμονα για να προλάβει σφάλματά του και αν δεν εισακούεται να αναγράψει τούτο στην έκθεσή του (Μπουρόπουλος, ΕρμΚΠοινΔ, υπ' άρθρο 207), ώστε στην συνέχεια να υπάρξει ο σχετικός δικαστικός έλεγχος. Υπό την παραδοχή αυτή, επόμενως, δεν μπορεί να γίνει διαχωρισμός των πράξεων αυτών σε εκείνες για την οποίες ο κατηγορούμενος δεν έχει το δικαίωμα διορισμού τεχνικού συμβούλου (λήψεις του βιολογικού υλικού του) και σε εκείνες για τις οποίες έχει το δικαίωμα αυτό (ανάλυση -και καταστροφή κατά τα κατωτέρω- του ληφθέντος βιολογικού υλικού του). 2) Νομολογιακά έχει γίνει δεκτό, ότι δεν δημιουργείται απόλυτη ακυρότητα, που ιδρύει τον εκ του άρθρου 484 § 1 περ. α' του ΚΠΔ λόγο αναιρέσεως, από την παράλειψη του ανακριτή, που ενεργεί ανάκριση για κακούργημα και διόρισε πραγματογνώμονες, να γνωστοποιήσει συγχρόνως το διορισμό αυτών στον κατηγορούμενο, για να ασκήσει τα εκ των άρθρων 192 και 204 του ΚΠΔ δικαιώματά του, όταν ανατίθεται η ενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, σύμφωνα με το άρθρο 184 του ΚΠΔ, σε ειδικώς από τον νόμο καθιευρυμένο εργαστήριο (ΑΠ 956/2003, 14443/1999), όπως είναι και το κατά το άρθρο 30 §§ 1 και 2Ε εδ. α' του π.δ. 14/2001, όπως ισχύει, Εργαστήριο Ανάλυσης Βιολογικών Υλικών Ατόμων της Διευθύνσεως Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας, το οποίο ελέγχει την καταλληλότητα των δειγμάτων βιολογικών υλικών, που παραλαμβάνει, τα καταγράφει, μεριμνά για την ασφαλή

φύλαξη τους σε κατάλληλους αποθηκευτικούς χώρους και ενεργεί όλες τις απαραίτητες εργαστηριακές αναλύσεις Δεοξυριβονουκλεϊκού Οξέος, που προέρχεται από βιολογικά υλικά ατόμων, προκειμένου να συγκριθούν με τα ευρήματα του Τμήματος Ανάλυσης Βιολογικών Υλικών. Η άποψη αυτή, καθ' όσον αφορά την διενέργεια πραγματογνωμοσύνης κατά το άρθρο 200Α του ΚΠΔ, δεν μπορεί πλέον να γίνει αποδεκτή μετά τους προαναφερομένους και ισχύοντες από 27.4.2015 ορισμούς της § 1 του άρθρου αυτού, ότι σε κάθε περίπτωση, επομένως και κατά την λήψη του γενετικού υλικού, εφαρμόζονται «αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208» του ΚΠΔ, έστω και αν, κατά τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως (του άρθρου 30 §§ 1 και 2Ε εδ. α' του π.δ. 14/2001), η «λήψη του βιολογικού υλικού πραγματοποιείται από την Υπηρεσία που διενεργεί την προανάκριση σύμφωνα με τις οδηγίες της Υποδιεύθυνσης Βιολογικών και Βιοχημικών Εξετάσεων και Αναλύσεων». 3) Στην νέα ως άνω διάταξη του άρθρου 200Α του ΚΠΔ δεν γίνεται διάκριση, ουδέ τίθενται κριτήρια, ουδέ καθορίζονται μέθοδοι στον τρόπο λήψεως των γενετικών υλικών του κατηγορουμένου, τα οποία (γενετικά υλικά) μπορεί να είναι διάφορα κατά περίπτωση, όπως σίελος, αίμα, τρίχες, γενετικά υγρά κ.λπ., αλλά ο τρόπος αυτής (λήψεως του γενετικού υλικού) ρυθμίζεται ενιαία για όλες τις περιπτώσεις, χωρίς διάκριση της διαδικασίας λήψεώς τους σε απλή, ως είναι η λήψη των λεγομένων μη προσωπικών βιολογικών υλικών π.χ. σιέλου με βαμβακοφόρο στείλεο ή τρίχας κ.λπ., για την οποίαν να μην απαιτείται η γνωστοποίηση της διενέργειας της πραγματογνωμοσύνης στον κατηγορούμενο για να ασκήσει τα ανωτέρω δικαιώματά του και σε μη απλή, ως είναι η λήψη των λεγομένων προσωπικών βιολογικών υλικών, π.χ. σπέρματος, αίματος κ.λπ., για την οποίαν να απαιτείται τούτο. 4) Με τη διάταξη της § 3 του εν λόγω άρθρου 200Α του ΚΠΔ, ορίζεται, όπως προαναφέρεται, ότι: «Η κατά την παράγραφο 2 καταστροφή του γενετικού υλικού και των γενετικών αποτυπωμάτων γίνεται παρουσία του δικαστικού λειτουργού που εποπτεύει το αρχείο. Στην καταστροφή καλείται να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό σύμβουλο το πρόσωπο από το οποίο λήφθηκε το γενετικό υλικό». Η ρύθμιση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου αυτής ετέθη προς θεραπεία της ανάγκης προστασίας της πληροφοριακής αυτοδιαθέσεως του ατόμου και των, κατά την

έννοια του άρθρου 2 εδ. α' του ν. 2472/1997 δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα, αφού τα γενετικά δεδομένα προσδιορίζουν αμέσως ή εμμέσως συγκριμένο άτομο από απόψεως φυσικής ή βιολογικής και είναι δυνατόν, υπό τις εξελίξεις της επιστήμης, να ανιχνευθούν μέσω αυτών και άλλα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του. Όμως η αυτή ανάγκη της προστασίας των δεδομένων αυτών υπάρχει και κατά την λήψη του γενετικού υλικού, υπό την έννοια της ορθής και κατά τους επιβαλλόμενους κανόνες της επιστήμης, λήψεώς του (προς εξέταση γενετικού υλικού) και τούτο, όπως επί της καταστροφής του τελευταίου, διασφαλίζεται με την κλήτευση του κατηγορουμένου να παραστεί με συνήγορο υπερασπίσεως και τεχνικό σύμβουλο, έτσι επιβάλλεται να διασφαλίζεται και κατά την λήψη του γενετικού υλικού, η διασφάλιση δε αυτή επιτυγχάνεται και με την αποδοχή της ανωτέρω απόψεως, ότι δηλαδή και η λήψη του γενετικού υλικού αποτελεί επί μέρους ενέργεια της ανακριτικής πράξεως της, κατά το άρθρο 200Α του ΚΠΔ, διενέργειας πραγματογνωμοσύνης για την ανάλυση DNA, επί της οποίας εφαρμόζονται οι ως άνω διατάξεις των άρθρων 204 επ. του ΚΠΔ. Η αυτή ως άνω κρίση συνάγεται ακόμη από την υποχρέωση τηρήσεως και αυτεπαγγέλτως, και κατά την λήψη του γενετικού υλικού, των κατά τις προαναφερόμενες σχετικές διατάξεις υπερασπιστικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, που παρέχονται σε αυτόν κατά την προδικασία, από τον Νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και εκείνα (υπερασπιστικά δικαιώματα) που επιβάλλονται από τις διατάξεις των άρθρων 204 επ. του ΚΠΔ και ορίζουν τα του διορισμού υπ' αυτού (κατηγορουμένου) τεχνικού συμβούλου. Από την διάταξη δε αυτή και εκείνη της § 2 δεν μπορεί να συναχθεί, ότι ο διορισμός τεχνικού συμβούλου στην περίπτωση της § 1, αφορά μόνον την αρχική ανάλυση του ληφθέντος γενετικού υλικού και όχι και την λήψη του. Η αποδοχή τοιαύτης διακρίσεως οδηγεί σε αδικαιολόγητη διάσπαση της ενιαίας εφαρμογής της ρυθμίσεως της διατάξεως αυτής στην εν λόγω ανακριτική πράξη της πραγματογνωμοσύνης. Και 5) εν όψει των ορισμών των διατάξεων των άρθρων 6 § 3 της ΕΣΔΑ και 25 του Συντάγματος, δεν μπορεί, να αποτελεί δικαιολογητικό λόγο της

αρνήσεως της γνωστοποίησεως στον κατηγορούμενο της πραγματογνωμοσύνης αυτής προς άσκηση υπ' αυτού του δικαιώματός του για τον, κατά τους ορισμούς του νόμου, διορισμό τεχνικού συμβούλου, κατά την διαδικασία της λήψεως του προς εξέταση βιολογικού υλικού του, η ανάγκη ταχείας διερευνήσεως και ανακαλύψεως του δράστη ακόμη και κατά παράβαση των ατομικών και υπερασπιστικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και εκείνο, κατά τα προεκτεθέντα, του διορισμού υπ' αυτού τεχνικού συμβούλου στην εν λόγω περίπτωση, αφού η ανάγκη της μη παραβιάσεως του δικαιώματος αυτού, είναι μεζονος σημασίας από εκείνη της ταχείας διερευνήσεως της υποθέσεως, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψη του αναλλοίωτου, εκ της παρόδου του χρόνου, των γενετικών στοιχείων του βιολογικού υλικού και της εκ τούτου προσφορότητας της αναλύσεως του DNA του ακόμη και μετά την πάροδο ικανού χρόνου.

Στην προκειμένη περίπτωση, από την επισκόπηση του αναιρεσιβαλλομένου υπ' αριθ. 2595/2015 βουλεύματος, προκύπτει ότι το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών, με καθολική αναφορά στην εισαγγελική πρόταση, δέχθηκε, κατά πιστή μεταφορά, τα εξής: «Σύμφωνα με την § 1 του άρθρ. 200Α ΚΠΔ ως ισχύει "Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα ή πλημμέλημα, που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, οι διωκτικές αρχές λαμβάνουν υποχρεωτικά γενετικό υλικό για ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (Deoxyribonucleic Acid -DNA) προκειμένου να διαπιστωθεί η ταυτότητα του δράστη του εγκλήματος αυτού. Τη λήψη γενετικού υλικού από τον ίδιο τον κατηγορούμενο διατάσσει ο αρμόδιος εισαγγελέας ή ανακριτής και πρέπει να διεξάγεται με απόλυτο σεβασμό στην αξιοπρέπειά του. Σε περίπτωση λήψης γενετικού υλικού από απόκρυφα μέρη του σώματος είναι υποχρεωτική η παρουσία εισαγγελικού λειτουργού. Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του DNA του δικαιούται να ζητήσει και ο ίδιος ο κατηγορούμενος για την υπεράσπισή του. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208". Περαιτέρω σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρ. 204 "Όταν γίνεται ανάκριση για κακούργημα, εκείνος

που ενεργεί την ανάκριση και διορίζει πραγματογνώμονες γνωστοποιεί συγχρόνως το διορισμό στον κατηγορούμενο, στον πολιτικώς ενάγοντα και στον αστικώς υπεύθυνο σύμφωνα με το άρθρο 192. Αυτοί, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από εκείνον που ενεργεί την ανάκριση, μπορούν να διορίσουν με δικές τους δαπάνες τεχνικό σύμβουλο, που επιλέγεται μεταξύ όσων έχουν την ικανότητα να διοριστούν σύμφωνα με το νόμο πραγματογνώμονες στην συγκεκριμένη περίπτωση. Εκείνοι που έκαναν το διορισμό οφείλουν να ειδοποιήσουν εγγράφως αυτόν που διέταξε την πραγματογνωμοσύνη για το διορισμό του τεχνικού συμβούλου. Η διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης δεν εμποδίζεται από τη μη εμπρόθεσμη άσκηση του παραπάνω δικαιώματος". Οι τεχνικοί (σύμβουλοι) που διορίζονται σύμφωνα με τα ανωτέρω έχουν το δικαίωμα εκτός άλλων σύμφωνα με την διάταξη του άρθρ. 207 να παρίστανται κατά τις εργασίες των πραγματογνώμωνων. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρ. 170 § 1 και 171 § 1δ ΚΠΔ "Η ακυρότητα μιας πράξης ή ενός εγγράφου της ποινικής διαδικασίας επέρχεται μόνο όταν αυτό ορίζεται ρητά στο νόμο", ενώ απόλυτη ακυρότητα προ καλείται αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις που καθορίζουν "α) ... β) ... γ) ... δ) την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που του παρέχονται, στις περιπτώσεις και με τις διατυπώσεις που επιβάλει ο νόμος...", ενώ σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. 176 § 1 ΚΠΔ αρμόδιο για να κηρύξει την ακυρότητα πράξεων της προδικασίας είναι το δικαστικό συμβούλιο. Ενώ σύμφωνα με την § 1 του άρθρ. 171 ΚΠΔ κάθε απόλυτη ακυρότητα λαμβάνεται και αυτοπαγγέλτως υπόψη από το δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στον Άρειο Πάγο.

Εν προκειμένω, με αφορμή το υπ' αριθ. πρωτ. ... από 30.3.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας 1° Τμήμα Αντιμετώπισης Εσωτερικής Τρομοκρατίας, σχηματίσθηκε η με ΑΒΜ ... δικογραφία και ασκήθηκε σε βάρος των Σ. Χ. του Α., Γ. Τ. του Γ., Γ. Π. και αγνώστων δραστών, ποινική δίωξη για: α) διακεκριμένη περίπτωση κατοχής όπλων και οπλοφορίας κατά συναυτουργία και κατά μονάδα, άπαξ και κατ' εξακολούθηση, κατά συρροή, β) κατοχή όπλων και πυρομαχικών κατά συναυτουργία και κατά συρροή, γ) πλαστογραφία μετά χρήσεως και μη κατ' εξακολούθηση και κατά συναυτουργία, δ) διακεκριμένη περίπτωση κλοπής

που τελέσθηκε από δύο ή περισσότερους δράστες που είχαν ενωθεί για να διαπράττουν ληστείες και κλοπές κατ' επάγγελμα και κατ' εξακολούθηση, ε) ληστεία κατά συρροή κατά συναυτουργία από υπαίτιους που ενήργησαν με καλυμμένα ή αλλοιωμένα τα χαρακτηριστικά του προσώπου τους και μη ή έφεραν πολεμικό τυφέκιο και μη, στ) παράνομη οπλοφορία κατ' εξακολούθηση, ζ) αρπαγή κατά συναυτουργία και κατά συρροή, η) διακεκριμένη περίπτωση φθοράς πράγματος κατά συναυτουργία που έγινε με φωτιά κατ' εξακολούθηση τετελεσμένη και σε απόπειρα, θ) ψευδή ανώμοτη κατάθεση, ι) συμμορία, ια) παρ. άρθ. 1, 3, 22 παρ. Ι εδ. α Ν.1599/1986 - 216 παρ. 1 ΠΚ, κατά συναυτουργία, με παραγγελία για διενέργεια κυρίας ανάκρισης από τον Ανακριτή του 33ου Τακτικού Τμήματος Αθηνών, η οποία δεν έχει εισέτι περατωθεί. Από τον ανωτέρω Ανακριτή εκδόθηκε η με αριθ. ... 6.2015 Διάταξη περί Λήψης γενετικού υλικού για ανάλυση δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (DNA) από τους προαναφερθέντες κατηγορούμενους Σ. Χ. του Α. και Γ. Τ. του Γ., προκειμένου τα αρμόδια εργαστήρια της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών να προβούν σε ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (DNA) και σε σύγκριση αυτού με το γενετικό υλικό, σχετικά με το οποίο συντάχθηκαν οι με αριθ. πρωτ. ... /15.9.2014, ... /23.8.2013, ... /30.9.2013, ... /9.10.2014 και ... /11.7.2014 εκθέσεις εργαστηριακής εξέτασης. Η Διάταξη αυτή κοινοποιήθηκε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών και στους κατηγορούμενους Σ. Χ. και Γ. Τ., τους οποίους αφορά και στους οποίους τέθηκε προθεσμία σαράντα οκτώ (48) ωρών από την κοινοποίηση σε αυτούς της διάταξης, για τυχόν διορισμό από εκείνους τεχνικού συμβούλου κατ' άρθρ.204 ΚΠΔ. Ο κατηγορούμενος Γ. Τ. με την από 3.6.2015 έντασή του περί ακυρότητας της προδικασίας διαμαρτυρήθηκε διότι πραγματοποιήθηκε σε αυτόν λήψη δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (DNA) στις 2.6.2015 ήτοι πριν την παρέλευση της 48ωρης προθεσμίας που του είχε ταχθεί με την ανωτέρω Διάταξη προκειμένου να διορίσει τεχνικούς συμβούλους, τους οποίους διόρισε εμπροθέσμως με την από 3.6.2015 δήλωσή του προς τον Ανακριτή 33ου Τακτικού Τμήματος Αθηνών. Για το λόγο αυτό ζήτησε την κήρυξη άκυρης της πράξης λήψης δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (DNA), την μη περαιτέρω επεξεργασία του ληφθέντος γενετικού υλικού, την καταστροφή αυτού καθώς και κάθε αρχείου και εγγράφου που αποτελεί προϊόν ανάλυσης αυτού και την ανάθεση της πραγματογνωμοσύνης σε ανεξάρτητο

πανεπιστημιακό εργαστήριο και την εκ νέου λήψη γενετικού υλικού παρουσία των ήδη διορισθέντων τεχνικών συμβούλου. Το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών με το υπ' αριθ. 2367/2015 βούλευμά του έκανε δεκτή την ανωτέρω ένσταση του Γ. Τ., ακύρωσε τη λήψη βιολογικού υλικού για προσδιορισμό γενετικού τύπου - εξέταση DNA σχετικά με τον Γ. Τ., διέταξε την επανάληψη λήψης βιολογικού υλικού και την καταστροφή του ήδη ληφθέντος δείγματος, κρίνοντας ότι συντρέχει περίπτωση απολύτου ακυρότητας που πλήττει τα υπερασπιστικά δικαιώματα του κατηγορούμενου. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου του ότι η ίδια απόλυτη ακυρότητα συντρέχει και για τον συγκατηγορούμενο Σ. Χ. του Α., καθώς και από αυτόν λήφθηκε βιολογικό υλικό στις 2.6.2015 ήτοι προ του διορισμού από αυτόν τεχνικών συμβούλων, γεγονός που έλαβε χώρα στις 3.6.2015 με την εγχείρηση στον Ανακριτή της σχετικής δηλώσεως διορισμού, θα πρέπει, λαμβανομένης αυτεπαγγέλτως υπόψη της απολύτου ακυρότητας, και ως προς τον Σ. Χ. του Α., να ακυρωθεί η λήψη του γενετικού υλικού και οι τυχόν μεταγενέστερες πράξεις - αναλύσεις που στηρίχθηκαν σε αυτήν και να διαταχθεί η επανάληψη της άκυρης πράξης, ενώ το ληφθέν δείγμα ενόψει ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για περαιτέρω ανάλυση θα πρέπει αναλογικά εφαρμοζόμενης της παρ. 2 του άρθρ. 200 Α του ΚΠΔ να καταστραφεί».

Ακολούθως, το ως άνω Δικαστικό Συμβούλιο, το μεν ακύρωσε τη λήψη από τον κατηγορούμενο Σ. Χ. του Α. βιολογικού υλικού του για τον προσδιορισμό γενετικού τύπου - εξέταση DNA, η οποία (λήψη), όπως προαναφέρεται και προκύπτει από την παραδεκτή για τις ανάγκες του αναιρετικού λόγου επισκόπηση των εγγράφων της δικογραφίας, είχε διαταχθεί με την έχουσα εκδοθεί την 2.6.2015 υπ' αριθ. ...015 διάταξη του 33ου Τακτικού Ανακριτή Πλημμελειοδικών Αθηνών και είχε λάβει χώρα στις 2.6.2015 και ώρα 17.10', το δε διέταξε τόσο την επανάληψη της λήψεως βιολογικού υλικού από τον κατηγορούμενο αυτόν για τον προσδιορισμό γενετικού υλικού - εξέταση DNA, όσον και την καταστροφή του ήδη ληφθέντος δείγματος βιολογικού υλικού αυτού (Σ. Χ. του Α.).

Με τις παραδοχές αυτές το Συμβούλιο, συμφώνως προς τις προαναφερόμενες σχετικές νομικές σκέψεις, ορθώς ερμήνευσε και εφήρμοσε και δεν παρεβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου, τις ως άνω διατάξεις των άρθρων 170 § 1, 171 § 1 εδ. δ', 176 § 1, 184, 192, 200Α και 204 έως 208 του ΚΠΔ, όπως ίσχυαν κατά την 2.6.2015, χρόνο

εκδόσεως της ως άνω υπ'...015 διατάξεως του 33ου Τακτικού Ανακριτή Πλημμελειοδικών Αθηνών και διενέργειας της με αυτής διαταχθείσης λήψεως του γενετικού υλικού από τον εν λόγω κατηγορούμενο, δεξιάμενο ειδικότερα, ότι και κατά την λήψη γενετικού υλικού για την ανάλυση DNA από τον κατηγορούμενο, η οποία είχε διαταχθεί στα πλαίσια διαταχθείσης και διενεργούμενης κυρίας ανακρίσεως, ο τελευταίος εδικοίούτο να διορίσει τεχνικούς συμβούλους εντός της ταχθείσης από τον Ανακριτή, κατά τα εκτεθέντα, 48ωρης προθεσμίας από της κοινοποίησεως σε αυτόν της διατάξεώς του (Ανακριτή) για την διενέργεια της εν λόγω πραγματογνωμοσύνης και ότι εφ' όσον δεν είχε παρέλθει η προθεσμία αυτή, η λήψη εξ αυτού (ως άνω κατηγορούμενου) γενετικού υλικού προς τον ως άνω σκοπό και η περαιτέρω βάσει του ληφθέντος υλικού αυτού ανάλυσή του, ήταν άκυρες ανακριτικές πράξεις και για το λόγο αυτό κήρυξε την ακυρότητά τους.

Συνεπώς, ο μόνος εκ των άρθρων 484 § 1 στοιχ. β' και 483 § 3 εδ. β' του ΚΠΔ λόγος, για τον οποίον η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ζητεί την, χωρίς βλάβη των διαδικών, αναίρεση υπέρ του νόμου του προσβαλλομένου βουλεύματος για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των άρθρων 183, 200Α και 204 έως 208 του ΚΠΔ, είναι αβάσιμος και απορριπτέος.

Παρατηρήσεις

Ζητήματα της πραγματογνωμοσύνης DNA

Η απόφαση της Πλήρους Ολομελείας του Αρείου Πάγου αντιμετώπισε εύστοχα τα τεθέντα με την εισαγγελική αναίρεση κρίσιμα ζητήματα της πραγματογνωμοσύνης DNA.

Το τελευταίο εδάφιο της § 1 του άρθρου 200Α ΚΠΔ, το οποίο προσετέθη με το άρθρο 19 § 1 ν. 4322/2015, ορίζει ότι στην διαδικασία λήψεως γενετικού υλικού και αναλύσεως DNA εφαρμόζονται αναλόγως «σε κάθε περίπτωση οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208». Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στην προστασία του κατηγορουμένου με την παροχή σ' αυτόν της δυνατότητας να διορίσει τεχνικό σύμβουλο, ώστε να διασφαλιστεί σε όλα τα στάδια η εγκυρότητα της υπό συζήτηση πραγματογνωμοσύνης.

Το αυτό προστατευτικό πνεύμα χαρακτηρίζει την § 2 του άρθρου 200Α, στην οποία ορίζεται ότι, επί θετικού αποτελέσματος, το πρόσωπο από το οποίο προέρχεται το γενετικό υλικό, έχει δικαίωμα να ζητήσει την επανάληψη της ανάλυσης, με ανάλογη,

ομοίως, εφαρμογή των άρθρων 204-208 ΚΠΔ, καθώς και την § 3, που προβλέπει την καταστροφή του γενετικού υλικού και των γενετικών αποτυπώματων επί παρουσία δικαστικού λειτουργού μετά πρόσκληση του ενδιαφερομένου να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό σύμβουλο.

Η νομοθετική πρόνοια για τα δικαιώματα του κατηγορουμένου είναι απολύτως εύλογη εν όψει της κορυφαίας αποδεικτικής σημασίας της υπό συζήτηση (ειδικού τύπου) πραγματογνωμοσύνης και της εντεύθεν επιρροής της στην έκβαση της εκκρεμούς διαδικασίας (βλ. αντί άλλων, Γ. Φιτσιάλο, Η χρησιμότητα και τα όρια των αναλύσεων DNA στην ποινική δίκη, στο: Ένωση Ελλήνων Ποινολόγων, Το δικαίωμα υπερασπίσεως στην ποινική δίκη- Όψεις και όρια-, Νομ. Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2016, σ. 331 επ.).

Στην σχολιαζόμενη απόφαση επισημαίνεται εύστοχα ότι η έγκυρη διενέργεια της ανάλυσης DNA, η οποία συνιστά την δεύτερη φάση της οικείας πραγματογνωμοσύνης, προϋποθέτει την έγκυρη διενέργεια της πρώτης φάσης της ίδιας, ήτοι της σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης λήψεως κατάλληλου για την ανάλυση γενετικού υλικού.

Το διατυπούμενο στην εισαγγελική αναίρεση επιχείρημα, ότι η λήψη του γενετικού υλικού είναι «απλούστατη στη διαδικασία της, εξαντλούμενη στη λήψη διά βαμβακοφόρου στείλιου παρειστικού επιχρίσματος του εξεταζομένου προσώπου», ώστε να παρέλκει η κατά το στάδιο αυτό γνωστοποίηση της διεξαγωγής της στον κατηγορούμενο προκειμένου αυτός να ασκήσει τα εκ των άρθρων 204 επ. ΚΠΔ δικαιώματά του, δεν ευσταθεί.

Προς αντίκρουσή του, πέραν όσων βασίμων διαλαμβάνονται σχετικώς στην απόφαση της Ολομελείας του Ακυρωτικού μας, αρκεί κανείς να υπενθυμίσει την περιβόητη υπόθεση του «Φαντάσματος της Heilbronn» (Heilbronner Phantom):

Το έτος 2007 στην πόλη Heilbronn της Νότιας Γερμανίας βρέθηκε δολοφονημένη μια αστυνομικός. Η ανάλυση DNA των ληφθέντων από τον τόπο του εγκλήματος δειγμάτων παρέπεμψε σε άγνωστης ταυτότητας γυναίκα, τα γενετικά αποτυπώματα της οποίας βρέθηκαν στον τόπο δεκάδων άλλων εγκλημάτων στην Γερμανία και την Αυστρία, μεταξύ των οποίων και έξι φόνοι. Για τον εντοπισμό της εικάζομενης κατά συρροήν δολοφόνου, την οποία τα μέσα μαζικής επικοινωνίας ονόμασαν «φάντασμα της Heilbronn» ή «γυναίκα χωρίς πρόσωπο», οργα-

νώθηκε γιγάντια και εξόχως δαπανηρή αστυνομική εκστρατεία, εκ παραλλήλου με την επικήρυξή της για 300.000 €.

Μετά δύο έτη εντατικών ερευνών αποδείχθηκε ότι το ανιχνευθέν DNA ανήκε σε μια παντελώς άσχετη με τα εγκλήματα εργαζόμενη στις εγκαταστάσεις της εταιρείας Greiner Bio-One στην Φρανκονία (Βαυαρία), η οποία προμήθευε τις αστυνομικές αρχές με τους στειλεούς βάμβακος που οι τελευταίες χρησιμοποιούσαν για την λήψη γενετικού υλικού. Οι επίμαχοι βαμβακοφόροι στειλεοί, καίτοι αποστειρωμένοι και κατάλληλοι για βακτηριολογική χρήση, δεν ήσαν ελεύθεροι DNA και γι' αυτό ακατάλληλοι για μοριακές διαγνώσεις.

Βαρυσήμαντη είναι εξ άλλου η επισήμανση (με επίκληση των άρθρων 6 § 3 ΕΣΔΑ και 25 Συντ.) στην σχολιαζόμενη απόφαση, ότι «η ανάγκη ταχείας διερευνήσεως και ανακαλύψεως του δράστη», την οποία επικαλείται η εισαγγελική αναίρεση εν όψει των στενών χρονικών ορίων της επ' αυτοφώρω διαδικασίας, δεν μπορεί να δικαιολογήσει την μη γνω-

στοποίηση στον κατηγορούμενο της διαταχθείσης από τον ανακριτή πραγματογνωμοσύνης και την εντεύθεν παραβίαση των υπερασπιστικών δικαιωμάτων του, καθ' όσον η αποφυγή της τελευταίας αυτής «είναι μείζονος σημασίας» από την ταχεία διερεύνηση της υποθέσεως.

Πράγματι, η προστασία των δικαιωμάτων των κατηγορουμένων έχει ενίοτε ως συνέπεια την επιβράδυνση της διαδικασίας. Αυτό όμως είναι το τίμημα για την διασφάλιση του δίκαιου χαρακτήρα της. Όπως παρατηρούσε ο *Herbert L. Packer* (*Two models of the criminal process*, *Pennsylvania Law Review* 1964, σ. 13), στο αστυνομικό κράτος η ποινική διαδικασία ομοιάζει με γραμμή παραγωγής ενώ στο κράτος δικαίου με δρόμο μετ' εμποδίων. Τα εν λόγω «εμπόδια» πρέπει να είναι ευπρόσδεκτα στις φιλελεύθερες δημοκρατίες διότι εγγυώνται τις ελευθερίες όλων των πολιτών.

Ηλίας Γ. Αναγνωστόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής Νομικής Σχολής
Πανεπιστημίου Αθηνών